

CRNA GORA
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

Broj: 03-1094/1-14
Datum: 29.05.2014.

PRIMLJENO:	30.09. 2014	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-72/14-30	
VEZA:		
EPA:	560 XXV	
SKRACENICA:		PRILOG: 2

SKUPŠTINA CRNE GORE

PODGORICA

U skladu sa članom 193 Zakona o osiguranju („Sl.list CG” br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12 i 06/13) i sa članom 25 Statuta Agencije za nadzor osiguranja („Sl.list CG” br. 30/13), u prilogu akta dostavljamo Vam Plan rada i Finansijski plan za 2015. godinu, koji su usvojeni na 145. sjednici Savjeta Agencije za nadzor osiguranja održanoj 29. septembra 2014. godine.

Obavještavamo Vas da će predstavnici Agencije, koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri povodom razmatranja priloženih planova biti predsjednik Savjeta Agencije, gospodin Branko Vujović i direktor Agencije, gospođa Biljana Pantović.

S poštovanjem,

CRNA GORA
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
PODGORICA
PREDSJEDNIK SAVJETA
Branko Vujović

81000 Podgorica, ul. Moskovska 17A M/C1

tel: +382 20 513 502; fax: +382 20 513 503; e-mail: agencija@ano.co.me

Žiro računi: Societe Generale Montenegro, 550-13131-72, NLB Montenegrobanka
530-20445-79, Prva banka Crne Gore 535-000000007927-63

**AGENCIJA ZA
NADZOR OSIGURANJA**
CRNA GORA

**PLAN RADA
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA
ZA 2015. GODINU**

Podgorica, septembar 2014. godine

AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA

Moskovska 17/A M/C1, 81000 Podgorica

Crna Gora

Tel: +382 20 513 502

Fax: +382 20 513 503

E-mail: agencija@ano.co.me

Veb sajt: www.ano.me

SADRŽAJ:

I Uvod	4
II Zakonska i podzakonska regulativa	6
III Nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja	7
IV Zaštita osiguranika, odnosno korisnika osiguranja	11
V Licenciranje subjekata na tržištu osiguranja	12
VI Izvještavanje	13
VII Razvoj infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta	16
VIII Saradnja sa institucijama u zemlji i inostranstvu	17
IX Proces evropskih integracija	19

I Uvod

Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) je osnovana u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“, br. 78/06, 19/07 i „Sl. list CG“, br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12; u daljem tekstu: Zakon), u cilju zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja i radi obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja zasnovanim na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Plan rada Agencije za 2015. godinu sadrži pregled aktivnosti iz nadležnosti Agencije koje proizilaze iz Zakona, Statuta i opštih akata Agencije, i koje su usmjerene na kontinuirano unapređenje poslovanja u skladu sa najboljom međunarodnom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti. Imajući u vidu navedeno, poslovanje Agencije tokom 2015. godine će biti usmjereno na sprovođenje sljedećih aktivnosti:

- ✚ unapređenje regulatornog okvira za oblast osiguranja, izmjenom postojećih i donošenjem novih zakonskih i podzakonskih propisa na osnovu direktiva Evropske unije i međunarodnih standarda;
- ✚ kontinuirani posredni i neposredni nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja - društava za osiguranje, Udruženja-Nacionalnog biroa osiguravača, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, u skladu sa važećim propisima i osnovnim principima za efikasnu superviziju društava za osiguranje;
- ✚ zaštitu, odnosno sprječavanje ugrožavanja interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- ✚ licenciranje subjekata na tržištu osiguranja;
- ✚ izvještavanje o stanju na tržištu osiguranja;
- ✚ razvoj infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta;
- ✚ saradnje sa institucijama sistema, drugim nadzornim institucijama i međunarodnim organizacijama iz oblasti osiguranja;

- ✚ učestvovanje u procesu evropskih integracija u dijelu koji se odnosi na djelatnost osiguranja.

Plan rada Agencije za nadzor osiguranja za 2015. godinu je usvojen na 145. sjednici Savjeta Agencije, održanoj dana 29. septembra 2014. godine.

II Zakonska i podzakonska regulativa

U narednoj 2015. godini Agenciju će, obzirom na obaveze preuzete u procesu evropskih integracija, očekivati dalje opsežne aktivnosti u zakonodavnom dijelu.

Naime, u cilju postizanja pune i efikasne primjene pravne tekovine do pristupanja EU, Agencija je započela rad na **izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju** kojim će se uskladiti sa nedostajućim odredbama iz Solventnosti I, potrebnim za harmonizovanje poslovanja društava za osiguranje u nacionalnim okvirima do pristupanja Crne Gore EU, u četvrtom kvartalu 2015. godine. To će obuhvatiti usklađivanje u sljedećim segmentima:

- i. Usklađivanje obračuna rezervi za izravnjanje rizika
- ii. Dopuna odredaba za kvalifikovano učešće
- iii. Čuvanje profesionalne tajne
- iv. Odredbe u vezi sa reosiguranjem (deponovanje/ulaganje)

Ostale odredbe *acquis*-a koje još nijesu prenijete u crnogorsku regulativu, biće dio narednih izmjena zakona, iz razloga što iste važe neizmijenjene i u režimu Solventnosti II, a njihova primjena moguća je tek od dana pristupanja EU.

Takođe, u 2015. godini počće i pripreme radnje za izradu novog **Zakona o osiguranju**, kojim bi se u crnogorsko zakonodavstvo prenijela Solventnost II. U narednoj godini biće oformljen tim koji će se baviti pitanjima implementacije Solventnosti II u crnogorsko zakonodavstvo.

Pored aktivnosti vezanih za Zakon o osiguranju, aktivnosti na izradi nacrtu Zakona o stečaju i likvidaciji društava za osiguranje, koji je usaglašavan sa direktivom 2001/17/EEC, nastaviće se i u 2015. godini. Pomenuti zakon je trenutno u proceduri za dobijanje mišljenja Evropske komisije, a donošenje zakona se planira za 2015. godinu.

Aktivnosti Agencije u zakonodavnom dijelu podrazumijevaju i izradu drugih propisa u ovoj oblasti, i to:

1. Izmjene Pravilnika o postupanju po prigovorima osiguranika, nakon dobijanja tražene pomoći preko TAIEX projekta;

2. Izmjene Smjernica o analizi rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (nakon stupanja na snagu izmjena Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma), nakon izvršenog TAIEX projekta, odobrenog u III kvartalu 2014. godine;
3. Pravilnik o sadržini godišnjeg izvještaja o poslovanju.

U izvještajnom periodu nastaviće se i aktivnosti, otpočete u 2014 godini, u vezi sa usklađivanjem sa direktivom 91/674/EEC, kojom se uređuju obaveze godišnjeg izvještavanja i uvode nove bilansne šeme za osiguravajuća društva.

III Nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja

Nadzor nad poslovanjem subjekata na crnogorskom tržištu osiguranja u 2015. godini će se sprovoditi putem:

- ✚ posrednih kontrola društava za osiguranje, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju, preduzetnika-zastupnika u osiguranju, agencija za obavljanje drugih usluga u osiguranju i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju prikupljanjem, praćenjem i analizom izvještaja, podataka i obavještenja koja su predmetna društva dužna da dostavljaju Agenciji;
- ✚ sveobuhvatnih/ciljnih redovnih neposrednih kontrola društava za osiguranje, društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje u osiguranju, preduzetnika-zastupnika u osiguranju, agencija za obavljanje drugih usluga u osiguranju i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju;
- ✚ vanrednih neposrednih kontrola društava za osiguranje u slučaju da rezultati redovnih posrednih kontrola ukažu na neophodnost sprovođenja istih;
- ✚ izricanja mjera nadzora na osnovu izvršenih kontrola, u skladu sa Zakonom;
- ✚ izricanja novčanih kazni za učinjene prekršaje u skladu sa zakonskim ovlaštenjima i podnošenjem prijava nadležnim organima u slučaju sumnje

da utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekata na tržištu osiguranja sadrže obilježje krivičnog djela i sl.;

- ✚ razmjene informacija u domenu nadzora nad društvima za osiguranje i intenzivne saradnje sa regulatornim organima drugih država, a shodno potpisanim bilateralnim sporazumima.

Nadzorne aktivnosti Agencije nad poslovanjem **društava za osiguranje** u 2015. godini će obuhvatiti:

- ✚ *redovne posredne kontrole* poslovanja društava za osiguranje na kvartalnom i godišnjem novou, koje su zasnovane na obračunu i analizi pokazatelja poslovanja na osnovu informacija o radu predmetnih društava dostavljenih Agenciji u postupku redovnog godišnjeg/kvartalnog izvještavanja, a u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. list CG“ br. 01/13 od 03. 01. 2013. godine). Indikatori poslovanja društava za osiguranje koji predstavljaju dio redovne posredne kontrole obuhvataju: analizu visine i strukture bruto fakturisane premije za obračunski period; analizu visine i strukture aktive i pasive bilansa stanja društava za osiguranje i njihovih promjena u odnosu na prethodni obračunski period; obračun adekvatnosti kapitala društva, pokazatelja solventnosti i likvidnosti; pregled strukture bruto tehničkih rezervi i stepena pokrivenosti tehničkih rezervi i 1/3 kapitala propisanim oblicima imovine; prikaz pokazatelja reosiguranja i neto rezultata poslovanja u posmatranom periodu kao i pregled aktivnosti koje društva sprovode u domenu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

U izvještajnom periodu planirano je dalje unapređenje kvaliteta i proširenje opsega redovnih posrednih kontrola poslovanja subjekata na crnogorskom tržištu osiguranja, izradom matrica rizika, na koji način će se kontinuirano pratiti rizici kojima su u svojem poslovanju izložena društva za osiguranje, a naročito rizik osiguranja, tržišni rizik, kreditni rizik i operativni rizik.

U postupku sprovođenja redovne posredne kontrole društava za osiguranje, Agencija će u 2015. godini nastaviti sa aktivnostima analize kvartalnog i godišnjeg mišljenja ovlašćenog aktuara, u cilju utvrđivanja usklađenosti njegove sadržine sa Pravilnikom o sadržini mišljenja ovlašćenog aktuara („Sl. list CG“ br. 17/13 od 05. 04. 2013. godine) i sagledavanja da li su aktuarske pozicije i druge veličine na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja.

Pored navedenog, Agencija će sprovoditi redovnu analizu kvartalnog i godišnjeg izvještaja internog revizora društva, u cilju sagledavanja predmeta revizije, eventualnih nezakonitosti i drugih nepravilnosti koje je utvrdila interna revizija, predloga mjera internog revizora za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i rokova za njihovo sprovođenje.

✚ *ciljne posredne kontrole* određenog segmenta poslovanja, na osnovu dokumentacije i podataka koje društvo za osiguranje dostavlja na zahtjev Agencije. Agencija će u 2015. godini nastaviti sprovođenje aktivnosti analize postupanja društava za osiguranje u skladu sa izrečenim mjerama nadzora na način što će putem ciljnih posrednih kontrola identifikovanih segmenata poslovanja utvrđivati način realizacije izrečenih mjera nadzora.

✚ *redovne sveobuhvatne neposredne kontrole poslovanja*, koje će se vršiti na osnovu neposrednog uvida u opšte akte, akte poslovne politike i poslovne knjige društva, dokumentaciju i podatke koji se odnose na poslovanje društva. Predmetnim kontrolama u 2015. godini naročito će se obuhvatiti sljedeće oblasti poslovanja: adekvatnost obračuna tehničkih rezervi, adekvatnost kapitala i solventnost, likvidnost društva, deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi i kapitala, transakcije sa povezanim licima, proces preuzimanja rizika, proces rješavanja odštetnih zahtjeva, sprovođenje politike reosiguranja, sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, funkcionisanje interne revizije, sprovođenje mjera koje je naložila Agencija, usklađenost opštih akata i akata poslovne politike sa Zakonom i drugim propisima.

- ✚ *ciljne neposredne kontrole* pojedinih oblasti poslovanja društava, koje će u izvještajnom periodu biti usmjerene na: analizu kvaliteta prenosa rizika osiguravajućih društava u reosiguranje i adekvatnost obračuna premije po ugovorima o reosiguranju; proces preuzimanja rizika; transakcije sa povezanim licima; proces rješavanja odštetnih zahtjeva; adekvatnost obračuna tehničkih rezervi i kapitala kao i sprovođenje mjera naloženih u prethodno sprovedenim neposrednim kontrolama.
- ✚ *vanredne neposredne kontrole* koja bi se sprovela u onim oblastima poslovanja za koje pokazatelji redovne kvartalne/godišnje posredne kontrole ukažu na negativne trendove ili probleme u poslovanju.

Nadzorne aktivnosti Agencije nad poslovanjem **društava za posredovanje, društava za zastupanje, zastupnika-preduzetnika, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju** u 2015. godini će se sprovoditi putem:

- ✚ redovnih neposrednih kontrola usklađenosti poslovanja ovih društava sa zakonskom i podzakonskom regulativom koja uređuje oblast zastupanja/posredovanja u osiguranju;
- ✚ izricanjem mjera nadzora na osnovu izvršenih neposrednih kontrola, u skladu sa Zakonom i propisima kojima se regulišu uslovi i način obavljanja poslova zastupanja/posredovanja i pružanja drugih usluga u osiguranju;
- ✚ posrednim i neposrednim praćenjem sprovođenja mjera nadzora koje je Agencija naložila.

U izvještajnom periodu Agencija će nastaviti sa aktivnostima kontinuiranog nadzora nad poslovanjem **Udruženja–Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore**, putem redovnih godišnjih i kvartalnih posrednih kontrola na osnovu informacija o poslovanju koje Nacionalni biro osiguravača dostavlja Agenciji u postupku redovnog godišnjeg/kvartalnog izvještavanja, a u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koje Udruženje – Nacionalni biro osiguravača Crne Gore dostavlja Agenciji i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. list CG“, br. 02/13 od 04. 01. 2013. godine). Agencija će u 2015. godini sprovesti ciljnu neposrednu kontrolu poslovanja Udruženja –

Nacionalnog biroa osiguravača sa posebnim naglaskom na formiranje i korišćenje sredstava garantnog fonda i sredstava zelene karte, kao i procesa rješavanja odštetnih zahtjeva.

Agencija će, u narednom periodu, raditi na daljem unapređenju procedura i metodologija nadzora u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, a na osnovu saradnje sa regulatorima sa kojima ima potpisane bilateralne memorandume o saradnji. Predstavnici Agencije će aktivno učestvovati na godišnjim sastancima regulatora u organizaciji regulatora austrijskog finansijskog tržišta (FMA) i slovenačke agencije za nadzor osiguranja (AZN). Na predmetnim sastancima, supervizor finansijske grupe i ostali nacionalni supervizori razmjenjuju iskustva i novitete u regulaciji osiguravajuće grupe, rizike sa kojima se ona suočava kao i ključne informacije o pokazateljima poslovanja društava koja predstavljaju dio finansijske grupe.

IV Zaštita osiguranika, odnosno korisnika osiguranja

Postupak odlučivanja po prigovorima fizičkih i pravnih lica na rad društava za osiguranje, zastupnika u osiguranju, posrednika, i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju uređen je Zakonom o osiguranju, Statutom Agencije i Pravilnikom o postupanju po prigovorima osiguranika.

Stupanje na snagu Pravilnika o postupanju po prigovorima osiguranika, kao i objavljivanje obrasca za podnošenje prigovora na zvaničnoj web strani Agencije, uticalo je na stepen informisanosti osiguranika i oštećenih lica u pogledu mogućnosti rješavanja spornih pitanja koja se javljaju u odnosima sa društvima za osiguranje. Kako se puni efekti primjene pravilnika mogu sagledati tek po završetku 2014. godine, Agencija planira da, obzirom na sadašnju praksu u primjeni istog, izvrši određene izmjene i dopune u dijelu procedure.

Agencija će, po ovom pitanju, ostvariti i saradnju sa ekspertima evropske komisije, na način što će kroz TAIEX projekte obezbijediti obuku za svoje zaposlene u dijelu zaštite potrošača, postupanja po prigovorima osiguranika i trećih lica, a u cilju razmjene najbolje međunarodne prakse sa ostalim supervizorima iz svijeta, kao i iz okruženja.

V Licenciranje subjekata na tržištu osiguranja

Licenciranje, kao početni segment nadzora koji vrši Agencija, obuhvata izdavanje dozvola društvima za osiguranje, društvima za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju i za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i fizičkim licima koja se neposredno bave poslovima posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju.

U skladu sa Zakonom, saglasnost Agencije je neophodna za određene radnje i akte društava za osiguranje, i to:

- ✚ povećanje kvalifikovanog učešća kojim se dostiže ili prelazi 10%, kao i onog kojim se dostiže ili prelazi 20%, 30% , 50% ili kojim jedno društvo prelazi u stoprocentno vlasništvo drugog;
- ✚ imenovanje članova odbora direktora;
- ✚ imenovanje izvršnog direktora;
- ✚ izmjene statuta;
- ✚ promjenu sjedišta;
- ✚ statusne promjene;
- ✚ dobrovoljnu likvidaciju;
- ✚ otvaranje poslovnih jedinica;
- ✚ imenovanje aktuara;
- ✚ imenovanje spoljnog revizora.

U cilju dobijanja saglasnosti za navedene akte i radnje, svako društvo je dužno da podnese zahtjev, zajedno sa odgovarajućom dokumentacijom, na osnovu čega Agencija ocjenjuje ispunjenost zakonskih uslova za dobijanje saglasnosti.

Bitna novina u 2014. godini u oblasti licenciranja je i davanje saglasnosti bankama za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju. Naime, u toku 2014. godine, Agencije je imala četiri zahtjeva za dobijanje saglasnosti za obavljanje poslova zastupanja u bankama, a očekuje se da se ovaj trend nastavi i u 2015.

godini, obzirom da su banke, uporedno posmatrano, značajan kanal za prodaju osiguranja.

U toku 2015. godine, Agencija planira i korišćenje međunarodne pomoći u vidu TAIEX-a, u cilju unaprjeđenja svojih aktivnosti na planu licenciranja i usklađivanja sa novinama koje predviđa Direktiva 2009/138/EC (Solventnost 2), sa posebnim osvrtom na izdavanje dozvola za rad, kvalifikovano učešće i *fit and proper* testiranje članova menadžmenta po risk based principima supervizije.

Takođe, Agencija planira da u toku 2015. godine nastavi sa redovnim organizovanjem polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranja, u cilju osposobljavanja fizičkih lica koja bi se neposredno bavila ovim poslovima. Pored redovnih rokova za polaganje, u maju i novembru, Agencija je u februaru 2014. godine organizovala i jedno vanredno polaganje ispita, sa kojom praksom se planira nastaviti u toku 2015. godine, u slučaju postojanja potrebe za organizovanjem vanrednih rokova.

U 2014. godini je stupio na snagu Pravilnik o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara („Sl. list Crne Gore“, br. 02/14 od 14. 01. 2014. godine), kojim su propisani bliži uslovi za polaganje, način polaganja i program stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara koji je urađen u skladu sa programom Međunarodnog udruženja aktuara (IAA). Imajući u vidu navedeno, Agencija će u 2015. godini otpočeti sa aktivnostima licenciranja ovlašćenih aktuara, putem priznavanja ispita za obavljanje aktuarskih poslova položenih u inostranstvu, pod uslovom da postoji najmanje 75% preklapanja programa po kome je taj ispit položen sa programom stručnog ispita propisanog od strane Agencije, organizovanja polaganja ispita iz predmeta Domaće zakonodavstvo i otpočinjanja obuke za polaganje stručnog ispita za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara.

VI Izvještavanje

Agencija će u 2015. godini obavljati tekuće aktivnosti koje obuhvataju prikupljanje i sistematizaciju operativnih i finansijskih podataka. Takođe, Agencija će vršiti monitoring relevantnih pokazatelja stanja i trendova na tržištu

i poslovanja društava za osiguranje i u skladu sa tim pripremati posebne dodatne analize određenih pokazatelja i trendova na tržištu osiguranja. U 2015. godini, sprovodiće se povećan obim aktivnosti na prilagođavanju postojeće klasifikacije i sistematizacije podataka kontinuiranim izmjenama i dopunama regulative iz oblasti osiguranja u cilju usklađivanja sa EU *acquis*-om i primjenom međunarodnih standarda.

Agencija će redovno objavljivati informacije i izvještaje o značajnim trendovima na tržištu osiguranja i izmjenama regulative u cilju adekvatnog informisanja javnosti i korisnika usluga osiguranja.

Planirane aktivnosti za 2015. godinu, između ostalog, posebno uključuju:

- ✚ prikupljanje i analizu statističkih i finansijskih podataka koje društva za osiguranje, društva za posredovanje, odnosno za zastupanje u osiguranju i ostali subjekti na tržištu osiguranja u okviru redovnog izvještavanja dostavljaju na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou;

- ✚ pripremu i objavljivanje na internet stranici Agencije sljedećih izvještaja:

- godišnji izvještaj o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore, koji će obuhvatiti analizu najznačajnijih trendova, pokazatelja stanja na tržištu osiguranja, kao i indikatora poslovanja društava za osiguranje.

U Godišnjem izvještaju će se posebno analizirati pokazatelji tržišta, kao što su bruto premija, učešće bruto premije u BDP-u (penetracija osiguranja), gustina osiguranja, koncentracija na tržištu osiguranja, učešće bruto premije po društvima u ukupnoj bruto premiji, struktura portfelja osiguranja po grupama i vrstama osiguranja, struktura aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, podaci o visini i strukturi tehničkih rezervi i njihovoj pokrivenosti, adekvatnost kapitala društava za osiguranje i njegove pokrivenosti na nivou sektora osiguranja, kao i pokazatelji poslovanja kao što su solventnost, reosiguranje, profitabilnost, likvidnost, pokazatelji šteta (ažurnost u rješavanju šteta, kvota šteta i sl.), finansijski rezultat poslovanja društava za osiguranje, kao i informacija o aktivnostima Udruženja –

Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i obračunu doprinosa garantnom fondu.

Takođe, Godišnji izvještaj će obuhvatiti i pregled učesnika na tržištu osiguranja (društava za osiguranje, društava za zastupanje, odnosno za posredovanje u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju, kao i ovlašćenih zastupnika, odnosno posrednika u osiguranju), kao i visinu i strukturu akcijskog kapitala društava za osiguranje;

- četiri kvartalna izvještaja koji obuhvataju podatke o visini bruto fakturisane premije, broju osiguranja, broju i visini riješenih šteta po vrstama osiguranja kao i podatke o visini bruto fakturisane premije po društvima za osiguranje;
 - 12 mjesečnih izvještaja o visini bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja i po društvima za osiguranje.
- ✚ prikupljanje i objavljivanje kvartalnih finansijskih iskaza (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova i izvještaj o promjenama na kapitalu) koje društva za osiguranje dostavljaju Agenciji u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji;
- ✚ prikupljanje i objavljivanje godišnjih finansijskih izvještaja sa mišljenjem revizora društava za osiguranje u skladu sa primjenjivom regulativom;
- ✚ pripremu posebnih analiza ukoliko se dogode neka značajnija kretanja i odstupanja pokazatelja tržišta osiguranja za potrebe kontinuirane supervizije, kao i pripremu četiri izvještaja o stanju na tržištu osiguranja, koji će obuhvatiti kvartalne podatke o učesnicima na tržištu osiguranja, visini akcijskog kapitala društava za osiguranje, o strukturi i visini bruto premije po grupama i vrstama osiguranja kao i po društvima, o stepenu koncentracije na tržištu osiguranja, o strukturi aktive i pasive na nivou cjelokupnog tržišta, o visini i strukturi tehničkih rezervi na nivou tržišta, o strukturi deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi, adekvatnosti kapitala društava za osiguranje, visini kapitala i garantnog kapitala na nivou tržišta i strukturi deponovanja i ulaganja sredstava kapitala, finansijskom rezultatu poslovanja

društava, kao i o pokazateljima solventnosti, likvidnosti i ažurnosti u rješavanju i isplati šteta crnogorskih osiguravača i sl.;

✚ ispunjavanje svih obaveza koje proizilaze iz članstva u Savjetu za finansijsku stabilnost, a u skladu sa Zakonom o Savjetu za finansijsku stabilnost ("Sl.list CG" br. 44/10), koje posebno uključuju:

- prikupljanje, analizu i pripremu četiri kvartalna izvještaja o statističkim podacima, kao što su struktura bruto fakturisane premije, broj osiguranja po vrstama osiguranja, broj i iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja i o finansijskim pokazateljima tržišta osiguranja Crne Gore, kao što su podaci o strukturi kapitala i rezervi (sopstvenih sredstava društava) cjelokupnog tržišta osiguranja, strukturi i visini tehničkih rezervi i njihovom deponovanju i ulaganju, obračunu kapitala i garantnog kapitala i procjene adekvatnosti kapitala, pokrivenosti 1/3 kapitala na nivou tržišta, solventnosti, likvidnosti, uključujući agregatni bilans stanja i bilans uspjeha;
- prikupljanje statističkih podataka, njihovu analizu i pripremu 12 mjesečnih izvještaja o strukturi bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja, broju osiguranja i broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja.

VII Razvoj infrastrukturnih i administrativnih kapaciteta

I u 2015. godini, Agencija će sprovoditi aktivnosti na redovnoj edukaciji i razvoju stručnih kapaciteta zaposlenih, u skladu sa utvrđenim djelokrugom obaveza i rada, kroz razne vidove obuke i učešća na seminarima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

U izvještajnom periodu Agencija će organizovati obuku za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, a u skladu sa Pravilnikom o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara. Imajući u vidu kompleksnost predmeta koji su sastavni dio stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, planirano je da se u 2015. godini otpočne sa aktivnostima obuke i polaganja 4 predmeta,

angažovanjem renomiranih predavača - priznatih stručnjaka iz oblasti osiguranja, aktuarstva i finansija.

U skladu sa zahtjevima nove regulative i supervizorske prakse u oblasti osiguranja i preuzetim obavezama u okviru procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Agencija će u narednom periodu intezivirati aktivnosti na obezbijedivanju neopodnih obuka i drugih oblika edukacije stručnih kadrova u Agenciji, posebno u oblasti pripreme za primjenu novog koncepta supervizije osiguranja u EU - Solventnost II.

Planiranje je izvršeno uz povećanje obima i složenosti i uvođenje novih obaveza Agencije u skladu sa zahtjevima koji su postavljeni od strane Evropske unije u pogledu primjene potpuno nove regulative i standarda za oblast osiguranja, posebno uvođenje koncepta supervizije zasnovane na rizicima: Solventnost II, a u skladu sa preuzetim obavezama u okviru procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

VIII Saradnja sa institucijama u zemlji i inostranstvu

Agencija, u obavljanju redovnih aktivnosti iz svoje nadležnosti, ostvaruje kontinuiranu saradnju sa Ministarstvom finansija Crne Gore, Savjetom za finansijsku stabilnost, Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Centralnom bankom Crne Gore, Privrednom komorom Crne Gore, Udruženjem – Nacionalnim biroom osiguravača Crne Gore, Komisijom za hartije od vrijednosti, Zavodom za statistiku Crne Gore, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, kao i univerzitetskim ustanovama i drugim organima i institucijama.

U 2015. godini će se nastaviti i intezivirati aktivnosti na razvoju saradnje sa supervizorima osiguranja, stručnim tijelima i asocijacijama, međunarodnim konsultantima i organizacijama i institucijama finansijskog tržišta u Crnoj Gori u skladu sa obavezama preuzetim u okviru procesa pristupanja EU, posebno poglavlja 9 Finansijske usluge. U skladu sa navedenim obavezama planirano je i povećano angažovanje zaposlenih u domenu pripreme za učešće u radu i

članstvo u nadležnim institucijama, posebno Evropsko nadzorno tijelo za oblast osiguranja i dobrovoljnih penzija (EIOPA) .

U 2015. godini nastaviće se aktivnosti na pripremi strateških dokumenata u domenu ekonomske politike, finansijskog sektora i EU integracija u saradnji sa Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija, i drugim institucijama kojima je povjerena regulatorna funkcija iz oblasti finansijskih usluga.

U okviru predviđenih budžetskih sredstava za 2015. godinu, planiran je nastavak aktivnosti na unaprijeđivanju saradnje u cilju razmjene iskustava i najbolje međunarodne prakse sa relevantnim domaćim i međunarodnim finansijskim institucijama, kao i supervizorima na finansijskim tržištima iz svijeta i okruženja. Imajući u vidu da na tržištu osiguranja Crne Gore posluje značajan broj društava koji su dio austrijskih i slovenačkih finansijskih grupa, saradnja sa drugim regulatorima će se ostvarivati i putem učešća na godišnjim sastancima supervizora osiguranja. Na predmetnim sastancima aktivni učesnici su supervizor finansijske grupe koji je ujedno i organizator sastanka, nacionalni regulatori društava koja čine predmetnu grupu, predstavnici evropskog regulatora za osiguranje i dobrovoljno penziono osiguranje (EIOPA) kao i predstavnici osiguravajuće grupe. Organizovanje godišnjih sastanaka regulatora osiguranja predstavlja dobru priliku za razmjenu iskustava i noviteta u regulaciji osiguravajuće grupe i informacija o poslovanju grupe prezentovanjem podataka o pokazateljima poslovanja pojedinih društava koja se nalaze u sastavu grupe, kao i za dobijanje informacija od predstavnika osiguravajuće grupe o strategijama njenog budućeg poslovanja, čime se omogućava sveobuhvatno sagledavanje rizika sa kojima se finansijska grupa suočava u svojem poslovanju. Takođe, na predmetnim sastancima se razmjenjuju iskustva zemalja u kojima predmetna grupa posluje po pitanju uvođenja solventnosti II i implikacija koje isto ima na njeno poslovanje.

Agencija će u narednom periodu intezivirati saradnju sa nadležnim međunarodnim institucijama u cilju obezbjeđivanja tehničke pomoći, savjetodavnih i ekspertskih misija i obuka koje su neophodne za dalji razvoj administrativnih kapaciteta Agencije, pripremu za transponovanje i

primjenu novog *acquis*-a u oblasti osiguranja koji u Evropskoj uniji stupa na snagu 1 januara 2016. godine, i dalje unaprijeđivanje kvaliteta obavljanja svih funkcija Agencije.

Agencija je u saradnji sa supervizorima iz finansijskog sektora i Ministarstvom finansija, pripremila projektne predloge *Finansijske usluge: usklađivanje sa EU acquis-om i jačanje kapaciteta supervizora*, za odobravanje projekta iz instrumenta Assistance IPA II 2014-2020, koji su u proceduri razmatranja kod Evropske komisije i Evropske delegacije u Crnoj Gori. U okviru predloga projekta, predviđena je ekspertaska pomoć u transponovanju nove evropske regulative u oblasti osiguranja, obezbjeđivanje obuka zaposlenih u domenu primjene novog koncepta supervizije i međunarodnih standarda i finansiranje kupovine i instaliranja specijalizovanog softvera za oblast seuprvizije osiguranja, koji se koristi u zemljama članicama EU i koji će omogućiti automatizovano prikupljanje, procesuiranje i obradu podataka sa tržišta osiguranja u skladu sa standardima supervizije. Početak realizacije projekta se očekuje u drugoj polovini 2015. godine, a u skladu sa dinamikom projekta, Agencija će nakon pripremnih aktivnosti biti u obavezi da samostalno finansira troškove implementacije projekta, u visini od 10 procenata ukupne odobrene vrijednosti projekta.

Agencija planira da u narednom periodu aplicira i za korišćenje TAIEX programa za potrebe transponovanja *acquis*-a u oblasti osiguranja i obezbjeđivanje studijskih posjeta za zaposlene u oblasti primjene relevantnih propisa i standarda.

IX Proces evropskih integracija

Obzirom da su od polovine 2013. godine počele intenzivnije aktivnosti u procesu EU integracija, Agencija će, kao jedan od nosilaca pregovora za pregovaračko poglavlje 9 – Finansijske usluge (za dio osiguranja), nastaviti sa aktivnostima neophodnim za realizaciju preuzetih obaveza. Kako se očekuje da se do kraja 2014. godine finalizuje tekst pregovaračke pozicije, aktivnosti Agencije u toku 2015. godine realizovaće se prema potrebi pregovaračkog poglavlja.

Ove aktivnosti najvećim dijelom odražavaće se kroz rad na izmjeni regulative, za šta su pozicijom predviđeni precizni rokovi, pa je pretpostavka da će biti neophodno uložiti dodatni napor i finansijska sredstva same Agencije, kako bi se pribavila neophodna pomoć, u slučaju da ne bude moguće blagovremeno aktivirati sredstva iz evropskih fondova

Ove aktivnosti su kontinuirane i trajaće do momenta kada EU ocijeni da je *acquis* transponovan u domaće zakonodavstvo i da su svi kriterijumi za pristupanje u oblasti osiguranja ispunjeni.

Kako je Agencija, pored ovog osnovnog poglavlja, imenovala predstavnike i za radne grupe za poglavlja 4 – Sloboda kretanja kapitala, 6 - Privredno pravo i 17- Ekonomska i monetarna unija, planiran je i angažman predstavnika Agencije i u ovom dijelu.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Branko Vujić

**AGENCIJA ZA
NADZOR OSIGURANJA**
CRNA GORA

FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA NADZOR OSIGURANJA

ZA 2015. GODINU

Podgorica, septembar 2014. godine

Sadržaj:

1. Uvodne napomene	3
2. Osnovni podaci i nadležnosti Agencije	4
3. Polazne pozicije u planiranju.....	5
4. Angažovanje ljudskih i materijalnih resursa	7
5. Izvori finansiranja Agencije	8
6. Struktura prihoda.....	10
7. Struktura rashoda.....	12

1. Uvodne napomene

Finansijski plan Agencije za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: *Agencija*) sadrži pregled strukture planiranih prihoda i rashoda Agencije za 2015. godinu (u daljem tekstu: *Finansijski plan*).

Prihodi Agencije se ostvaruju od naknada koje plaćaju društva za osiguranje u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Sl. list RCG", br. 78/06 od 22.12.2006, 19/07 od 02.04.2007, br. 45/12 od 17. 08. 2012. i 06/13 od 31. 01. 2013. godine) i Odlukom o naknadama Agencije za nadzor osiguranja ("Sl. list Crne Gore", br. 04/08 od 17. 01. 2008, 42/12 od 31. 07. 2012, 17/13 od 05. 04. 2013, 49/13 od 22. 10. 2013. godine).

Finansijski plan je pripremljen na osnovu procijenjenih troškova poslovanja Agencije, koji omogućava izvršavanje zadataka, nadležnosti i poslova predviđenih Planom rada za 2015. godinu kao i zakonskom i drugom primjenjivom regulativom.

Planiranje rashoda Agencije je izvršeno uz dosljedno poštovanje principa efikasnog i efektivnog korišćenja svih resursa Agencije.

Finansijski plan za 2015. godinu je usvojen na ____ sjednici Savjeta Agencije za nadzor osiguranja, dana 29. 09. 2014. godine.

2. Osnovni podaci i nadležnosti Agencije

Pravni status, ciljevi i funkcije, Agencije su uređeni Zakonom o osiguranju (u daljem tekstu: *Zakon*), koji je donijela skupština Crne Gore 2006. godine, kao regulatorni organ sa svojstvom pravnog lica. Osnivač Agencije je Crna Gora. Agencija je samostalna u vršenju poslova iz svog djelokruga. Sjedište Agencije je u Podgorici, ul. Moskovska 17A, M/C1.

Na osnovu Zakona, Skupština Crne Gore je 17. marta 2011. godine imenovala predsjednika Savjeta Agencije. Dva člana Savjeta Agencije imenovana su odlukom Skupštine Crne Gore od 26. jula 2012., čime je novoimenovani Savjet Agencije otpočeo sa radom u mjesecu avgustu 2012. godine.

Osnovne nadležnosti i funkcije Agencije su:

- uređivanje tržišta osiguranja definisanjem odgovarajućeg zakonskog i podzakonskog okvira;
- nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja radi obezbjeđivanja poštovanja i primjene Zakona i podzakonske regulative, u okviru svoje nadležnosti kao i stabilnosti i razvoja ove djelatnosti, jednakih uslova poslovanja i pospješivanja lojalne konkurencije na tržištu; i
- zaštita, odnosno sprječavanje ugrožavanja interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja.

U okviru svojih nadležnosti Agencija izdaje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja i saosiguranja, posredovanja i zastupanja, banko-osiguranja i drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja, daje saglasnost na akte i radnje utvrđene Zakonom i podzakonskom regulativom, odlučuje o prigovorima i žalbama osiguranika i drugih korisnika osiguranja, saraduje sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu, daje inicijative za uređivanje pitanja iz oblasti osiguranja, a takođe obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom. Način i procedure donošenja opštih i pojedinačnih akata utvrđene su Zakonom i Statutom Agencije.

3. Polazne pozicije u planiranju

Kao polazna osnova za pojedinačno utvrđene pozicije u finansijskom planu korišćene su projekcije prihoda za 2015. godinu i planirane obaveze i aktivnosti Agencije, koje su potrebne u cilju kvalitetnog postizanja ciljeva i izvršavanja osnovnih funkcija i povjerene uloge u finansijskom sistemu Države, u skladu sa Zakonom.

Planiranje je izvršeno uz povećanje obima i složenosti i uvođenje novih obaveza Agencije saglasno zahtjevima koji su postavljeni od strane Evropske unije u pogledu primjene potpuno nove regulative i standarda za oblast osiguranja, posebno uvođenje koncepta supervizije zasnovane na rizicima Solventnost II, a u skladu sa preuzetim obavezama u okviru procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Takođe planiranje je izvršeno u skladu sa novim obavezama i povećanim angažovanjem na domaćem i na međunarodnom planu, koje se odnose na pripremu za učešće u radu i članstvo u nadležnim institucijama, posebno Evropskom nadzornom tijelu za oblast osiguranja i dobrovoljnih penzija (EIOPA) kao obavezama i za neophodno inteziviranje obuka i drugih vidova edukacije stručnih kadrova u Agenciji, u skladu sa novim zahtjevima regulative i supervizorske prakse u oblasti osiguranja.

Osnovni faktori i pretpostavke koji će opredijeljujuće uticati na rad Agencije u 2015. godini, i koji su korišćeni kao osnova u finansijskom planiranju za narednu godinu obuhvataju posebno sljedeće:

- intezivne aktivnosti na izvršavanju obaveza za usklađivanje regulatornog okvira sa evropskim pravom u oblasti osiguranja, posebno u okviru harmonizacije regulative u oblasti osiguranja sa relevantnim tekovinama *acquis-a*, uz novi zahtjev Evropske komisije za značajno skraćivanje roka za transponovanje *acquis-a* u okviru novog koncepta supervizije zasnovanog na rizicima: Solventnost II, koji stupa na snagu 1. januara 2016. godine;
- povećanje obima i složenosti redovnih aktivnosti Agencije u dijelu praćenja, analize i nadzora tržišta osiguranja, kroz usklađivanje sa

kontinuiranim aktivnostima Agencije na izmjeni regulative u Crnoj Gori u cilju transponovanja evropske regulative;

- utvrđena potreba za inteziviranjem stručnog osposobljavanja zaposlenih kroz inteziviranje obuka i drugih vidova edukacije stručnih kadrova u Agenciji posebno u oblasti pripreme za primjenu novog koncepta supervizije osiguranja u EU: Solventnost II;
- intenzivne aktivnosti na pripremi i sprovođenju pregovora sa EU (Poglavlje 9 Finansijske usluge, Poglavlje 4 Sloboda kretanja kapitala, Poglavlje 17 Ekonomska i monetarna unija);
- nastavak i inteziviranje saradnje sa supervizorima osiguranja, stručnim tijelima i asocijacijama, međunarodnim konsultantima i organizacijama i institucijama finansijskog tržišta u Crnoj Gori u skladu sa obavezama preuzetih u okviru procesa pristupanja EU;
- inteziviranje aktivnosti na uspostavljanju saradnje i pripremu za primjenu standarda zahtjeva koje proizilazi iz budućeg članstva u evropskim tijelima, posebno EIOPA;
- utvrđena potreba za smanjenjem tehničko-tehnoloških i operativnih rizika u razmjeni informacija između Agencije i društava za osiguranja i radu informacionog sistema;
- utvrđena potreba za kontinuiranim unaprijeđivanjem operativnih komponenti i tehničke platforme rada, u cilju povećanja kvaliteta procesa rada i unaprijeđenja standarda u izvršavanju obaveza Agencije;
- nastavak promotivnih i medijskih aktivnosti, dominantno usmjerenih na edukaciju postojećih i potencijalnih korisnika usluga osiguranja u Crnoj Gori i promociju dobrovoljnih manje zastupljenih vrsta osiguranja.

4. Angažovanje ljudskih i materijalnih resursa

Nivo planiranih finansijskih sredstava za finansiranje ljudskih resursa i odnosnih aktivnosti u 2015. godini baziran je na postojećem broju zaposlenih. Uzimajući u obzir činjenicu da će u 2015. godini veliki dio aktivnosti biti usmjeren na vršenje funkcije nadzora nad poslovanjem subjekata osiguranja, kao i sprovođenje relevantnih analiza i istraživanja o tržišnim kretanjima, biće neophodno angažovati i stručna lica koja mogu pružiti odgovarajuću stručnu pomoć u navedenim oblastima iz sopstvenih izvora.

Planiranje ostalih tekućih i kapitalnih izdataka u 2015. godini izvršeno je sa ciljem izvršavanja obaveza i funkcija i kvalitetnog sprovođenja svih aktivnosti predviđenih Planom rada za 2015. godinu. i posebno na obezbjeđivanje stručnog osposobljavanja zaposlenih kroz inteziviranje obuka i drugih vidova edukacije stručnih kadrova u Agenciji posebno u oblasti primjene novog koncepta supervizije osiguranja na području Evropske unije: Solventnost II.

5. Izvori finansiranja Agencije

Izvori finansiranja Agencije uređeni su članom 175 Zakona i to:

- sredstva koja izdvajaju društva za osiguranje u visini od 0,99% bruto premije iz prethodne godine, kao naknadu za vršenje nadzora;
- naknade za izdavanje dozvola, odobrenja, saglasnosti i ovlašćenja utvrđenih Zakonom, kao i posebna naknada koju društva za osiguranje plaćaju u slučajevima izrečenih mjera nadzora;
- naknade koje plaćaju društva za osiguranje u slučaju kada im je zbog nepravilnosti i nezakonitosti u poslovanju izrečena mjera nadzora.

Sredstva koja izdvajaju učesnici na tržištu osiguranja predstavljaju redovnu godišnju naknadu koju plaćaju osiguravajuća društva, djelovi stranih društava za osiguranje-afilijacije, društva za reosiguranje i društva za saosiguranje. Redovna godišnja naknada plaća se za vršenje nadzora nad poslovanjem učesnika na tržištu osiguranja.

Naknade za izdavanje dozvola, odobrenja, saglasnosti i ovlašćenja, kao i druge naknade plaćaju učesnici na tržištu osiguranja, uključujući osiguravajuća društva, djelove stranih društava za osiguranje-filijale, društva za reosiguranje i društva za saosiguranje, naročito prilikom sprovođenja sljedećih procedura:

- izdavanja dozvola za rad društvima za osiguranje, djelovima stranih društava za osiguranje-filijale, društvu za reosiguranje, društvu za saosiguranje, društvu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, društvu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, agencijama za pružanje drugih usluga u osiguranju i posebno oraganizovanom dijelu privrednog društva za pružanje drugih usluga u osiguranju;
- davanja saglasnosti i odobrenja: na promjenu naziva i sjedišta društva za osiguranje; za sticanje i povećavanje kvalifikovanog učešća u društvu za

- osiguranje; na statut društva za osiguranje; za osnivanje organizacionih djelova društva za osiguranje; za statusne promjene (podjele, spajanja ili pripajanja); na imenovanje članova odbora direktora ili izvršnog direktora društva za osiguranje; fizičkom licu za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju; fizičkom licu za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju; za prenos portfelja osiguranja; na izbor spoljnog revizora društva za osiguranje; za obavljanje aktuarskih poslova; na imenovanje ovlašćenog aktuara i dr.
- priprema i organizovanje polaganja stručnog ispita i sticanja zvanja ovlašćenog posrednika, odnosno zastupnika u osiguranju, kao i prilikom priznavanja zvanja ovlašćenog zastupnika, odnosno posrednika u osiguranju;
- pripreme i organizovanje obuke za polaganje i organizovanje polaganja stručnih ispita za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara i
- upisa u registre Agencije i izdavanja ostalih akata Agencije (mišljenja, izvoda iz registra, prepisa i dr.);

U skladu sa Zakonom, vrsta, visina, način obračuna i plaćanja naknada Agenciji su utvrđeni Odlukom o naknadama Agencije za nadzor osiguranja ("Sl. list Crne Gore", br. 04/08 od 17. 01. 2008, 42/12 od 31. 07. 2012, 17/13 od 05. 04. 2013, 49/13 od 22. 10. 2013. godine).

6. Struktura prihoda

Prilikom planiranja prihoda u 2015. godini, u obzir su uzeti sljedeće analize i projekcije:

- Fakturisana bruto premija ostvarena na tržištu osiguranja u 2013. godini u iznosu od 72,774 miliona eura;
- Procjena fakturisane bruto premije za 2014. godinu. Procjena je izvršena na osnovu podataka o iznosu bruto fakturisane premije nakon prvih 7 mjeseci 2013. godine od 41,944 mil. €¹. U procjeni iznosa premije pretpostavka je da će se premija kretati na nivou prosječno ostvarene visine mjesečne premije iz prethodnih 7 mjeseci 2014. godine prema preliminarnim podacima, odnosno da će ukupna premija osiguranja na kraju 2014. godine iznositi oko 71,9 mil. € .

Na osnovu iznad navedenih pretpostavki i prema pravilima za obračun visine naknada Agencije, propisanih Odlukom o naknadama Agencije, izvršena je procjena prihoda za 2015. godinu, tako da se po osnovu godišnje naknade za vršenje nadzora, očekuju prihodi u iznosu od **711.852,26 eura**.

Pri planiranju prihoda u obzir su uzete i procjene prihoda od ostalih naknada, na osnovu sagledavanja stanja i trendova na tržištu osiguranja u 2014. godini, prema kojima su projektovani prihodi po navedenom osnovu u iznosu od **69.000€**.

Tabela 1: Struktura planiranih prihoda Agencije za nadzor osigurana za period 01.01. – 31.12.2015. godine

PRIHODI U 2015	Iznos u EUR
NAKNADA ZA VRŠENJE NADZORA	711.852,26
0,99% od ukupne fakturisane bruto premije	
OSTALE NAKNADE	69.000
- Naknade za otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti	
- Naknade za dozvole za rad	

¹ Preliminaran podatak o visini bruto fakturisane premije na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za period od prvih 7 mjeseci 2014. godine

-
- Naknade za davanje saglasnosti i odobrenja
 - Naknade za polaganje stručnih ispita
 - Naknade za organizovanje obuke za polaganje stručnih ispita za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara i
 - Druge naknade
-

UKUPNO:

780.852,26

7. Struktura rashoda

Plan rashoda Agencije u 2015. godini zasnovan je na realno očekivanim troškovima obavljanja redovnih aktivnosti i funkcionisanja Agencije u 2015. godini u skladu sa Planom rada za 2015. godinu i utvrđenim obavezama i nadležnostima.

Svaka pojedinačna stavka rashoda planirana je na osnovu pretpostavke racionalnog raspolaganja sredstvima, primjenom politike ušteda i nivoa ostvarenih rashoda u 2014. godini uz korigovanje za predvidivi nivo promjena za 2015. godinu, radi što preciznijeg planiranja neophodnog iznosa sredstava za pokriće rashoda Agencije u narednoj godini.

Ukupni rashodi su podijeljeni u tri glavne kategorije:

1. Tekući rashodi – **754.315 €**,
2. Kapitalni rashodi – **11.500 €**, i
3. Rezerva – **15.037,26 €**.

Tekući rashodi planirani su u iznosu od **754.315 €** i čine ih izdaci za bruto zarade i naknade, edukaciju, konsultantske usluge, ostala lična primanja, materijal i usluge, tekuće održavanje opreme, izdaci za finansiranje stambenog fonda, za stambena pitanja zaposlenih Agencije i ostali redovni rashodi. Izdaci za bruto zarade zaposlenih planirani su u iznosu od **428.838 €** i odnose se na neto zarade i naknade stalno zaposlenih, kao troškove za iznos poreza i doprinosa, toplog obroka i regresa za zaposlene u skladu sa utvrđenim zakonskim propisima koji se odnose na period u kojem će se zarade i naknade isplaćivati. Sredstva za nadoknade članova Savjeta su planirana u iznosu od **8.777 €**. Troškovi ugovora o djelu su planirani u iznosu od **15.000 €**. Sredstva u iznosu od **90.000€** su planirana za troškove stručnog usavršavanja, edukacije, obuka i obrazovanja kadrova, službenih putovanja i međunarodne saradnje. Planirani su izdaci u iznosu od **29.000 €** za aktivnosti licenciranja ovlaštenih aktuara, kao i za organizovanje polaganja ispita iz predmeta Domaće zakonodavstvo i organizovanja obuke za polaganje stručnog ispita za sticanje zvanja ovlaštenog aktuara.

Izdaci za materijal i usluge planirani su u iznosu od **111.100 €** i odnose se na sve kategorije materijalnih troškova uključujući troškove materijala, električne energije, telefonskih i poštanskih usluga, reprezentacije, troškove članarina propisanih zakonom, članarina u međunarodnim organizacijama kao i ugovorenih usluga (konsultantske usluge, revizorske usluge i dr.).

Planirani izdaci za tekuće održavanje opreme su **13.000 €**. Planirani su izdaci za finansiranje stambenog fonda u okviru Agencije na nivou od 5% ukupnih procijenjenih prihoda Agencije za 2015. godinu u iznosu od 37.000€.

Kapitalni izdaci u znosu od **11.500€** planirani su za nabavku osnovnih sredstava (kupovina računarske i IT opreme za potrebe Agencije).

Na osnovu prethodno navedenog, u sljedećoj tabeli daje se pregled planiranih rashoda Agencije za 2015. godinu:

Tabela 2: Struktura planiranih rashoda Agencije za nadzor osiuguranja za period 01.01. – 31.12.2015. godine

RASHODI U 2015	Iznos u EUR
TEKUĆI RASHODI	754.315
Neto zarade sa toplim obrokom i regresom za zaposlene	253.167
Porezi i doprinosi na zarade za zaposlene	175.671
Primanja članova Savjeta	8.777
Ugovori o djelu	15.000
Troškovi edukacije , međunarodne saradnje i službenih putovanja	90.000
Troškovi organizovanja obuke i stručnog ispita za sticanje zvanja ovlašćenog aktuara	29.000
Materijal i usluge	111.100
Tekuće održavanje opreme	13.000
Amortizacija	20.000
Trošak za formiranje stambenog fonda za	37.000

**pomoć zaposlenima (5% ukupnih
procijenjenih prihoda Agencije)**

KAPITALNI RASHODI	11.500
UKUPNO:	765.815
REZERVA	15.037,26

Prilikom trošenja sredstava planiranih Finansijskim planom, Agencija će poštovati sve zakonske i druge propise, procedure i zaključene ugovore. U okviru finansijske funkcije, u sprovođenju procedura i donošenju odluka i rješenja Agencija će poštovati principe dosljednosti i usklađenosti sa primjenjivom regulativom i pravnim sistemom Crne Gore a isključivo sa ciljem ostvarivanja funkcije koja joj je povjerena.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Branko Vujović